

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXIII. (17)

No. (Štev.) 40

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

1. oktobra 1964

Živimo!

Misli iz čestitk in zahvale Miloša Stareta, tajnika INO za Slovenijo, ob otvoritvi razstave slovenske grafike dne 26. septembra 1964 v Slovenski hiši

Ko sem opazoval priprave za to veličavno razstavo slovenskih zdmskih umetnikov, sem se z mislijo večkrat znašel v domovini. V spominu so vstajale podobe, ki so bile nekoč nepogrešljiv in neločljiv del okolja, v katerem smo preživljali leta priprav za življenje in javno delo: Dvorana Akademskega doma v Ljubljani, katerega stene sta obložila z umetninami brata Kralja. Vsakemu, ki jih je videl, so do danes ostale v spominu. Velika veža mestne hiše na Ahačjevi cesti. Jakopič jo je opremil in spremenil v stalno razstavo njegovih umetnin. Miha Maleš se nam je skrivnostno smehljalo, ko smo malo začudeno ogledovali njegovo „Deklico z rožo“. Prijazno nas pozdravljalo vedno nasmejeni Olči Globočnik in mimo se je dostojanstveno popeljal na kolesu Matija Jama. Tudi Čargo protestira z odsekanimi gestami in Vavpotič mirno sedi za kavarniško mizo. Vsem tem in še drugim so se pridružili obrazi: Dr. Mole, dr. Stele, Msgr. Steska, Izidor Cankar, Rajko Ložar, Marijan Marolt. S pisano besedo v revijah in razlagami na umetnostnih razstavah so nas vodili in spremljali, ko smo se skušali približati stvaritvam naših slikarjev.

Marjan Marolt in njegov dom na Vrhniki! Prvi obisk v njem mi je še danes v spominu. Bil je dom, poln kipov, podob in umetnin, prava galerija v malem. Čudovit dom, poln ljubezni do umetnosti in darežljive gostoljubnosti umetnikov!

Pa je bilo konec blagodejnega miru v domovini, iz katerega je rastla ustvarjalna sila. Še več! Morali smo v svet. Sam današnji in tednji najvišji oblastnik je zaloputnil vrata za nami in zavpil, da ne bomo nikdar več videli lepote Slovenije.

Ali odmiramo? Ali smo res zapisani smrti? Tako smo se vpraševali polni skrbi, ko so prišle nad nas težke ure preizkušnje, mučne tegobe izseljenstva. Vsako leto v izseljenstvu nam je nosilo nove težave, nove probleme. Najhujše je bilo tistim, ki smo duhovnim vrednotam dajali prednost in ceno ter videli v njih življenjski sok emigracije.

Pa je bilo z nami tako kot s semenom v trdi kraški zemlji. Med skalami in kamenjem si utira mlada rastlina pot na površje. Le tista ga doseže, ki ima močno, prav izredno življenjsko silo v sebi. Ko pa doseže sonce, se razraste, zcvetve in razsipava nova semena za novo življenje.

Tudi za nas so mislili, da bomo v izseljenstvu odmrli, ker nimamo življenjske sile. Računali so, da je izseljenstvo naš grob. Toda glejte! Tam, kjer naj bi bilo naše pokopališče, je nastal lep, cvetoči vrt slovenskega življenja, slovenskega duha, slovenske lepote in umetnosti, slovenske kulture. Ustvarili smo si novo Slovenijo v zdomstvu.

Danes so med nami navzoči s svojimi deli slovenski umetniki iz vseh kontinentov, kjer prebiva slovenski izseljenec. Ahčin, Bukovec, Gorše, Kramolc, Makek, Papež, Bara Remčeva, Marjanca Savinškova, Volovšek, Vodlan in župančič.

Današnja razstava je mogočen klic: Živimo! Ta klic velja onim doma in vsem bratom po svetu. Živimo. Živimo, ustvarjamo in uživamo lepote slovenske umetnosti.

Čestitke in zahvala mojstrom, ki so mladim s poukom in vzgledom kazali pot. Zahvala in čestitke mladim, da so sledili mojstrom in vzljubili umetnost ter stopili v njeno službo. Zahvala in čestitke Marjanu Maroltu in vsem funkcionarjem Slovenske kulturne akcije.

Komisija Warren je zaključila preiskavo o lanskem umoru predsednika Johna F. Kennedyja. Zaslišala je 552 prič. Prišla je do zaključka, da je 22. novembra 1963 umoril predsednika Kennedyja Lee Harwy Oswald sam in da pri atentatu ni imel ne domačih ne zunanjih pomočnikov. Preiskovalna komisija v svojem poročilu kritizira pomanjkljive varnostne odredbe tako zvezne policije FBI, kakor tudi krajevne v mestu Dallas.

Važna vprašanja v razpravi koncilskih očetov

Letošnje jesensko zasedanje II. Vatikanskega koncila je, sodeč po poročilih svetovnih agencij, močno razgibano. Časnikarske agencije prikazujejo zasedanje kot neke vrste vrhunsko konferenco katoliške Cerkve, v kateri igra vlogo samo človeški element. Zato poročajo o debatah kakor o debatah sicer učenih in razgledanih mož, toda brez sleherne omembe bistva koncila: da je namreč pod varstvom in vodstvom sv. Duha. Zato debat in sklepov ni mogoče motriti z vidika števila glasov za en ali drug predlog ali da bi bili političnega značaja, pač pa z vidika nadaljnega razvoja Cerkve v modernem svetu, v katerem ji je od Kristusa zagotovljen obstoj do konca sveta.

Ena od prvih razprav na sedanjem zasedanju koncila je bila o vlogi škofov v vodstvu Cerkve in odnosu škofov do papeža. Po daljši debati so koncilski očetje izglasovali definicijo, da so škofje nasledniki apostolov, papež pa je naslednik sv. Petra in da škofje skupno s papežem predstavljajo kolegij odn. eno telo v vodstvu Cerkve. Papež Pavel VI. je na začetku zasedanja izjavil, da naj škofje izpovedo svoje mnenje v tej zadevi, istočasno pa je tudi poudaril, da skupno vodstvo Cerkve ne bo zmanjšalo papeževega primata v vodstvu Cerkve niti mu odvzelo daru nezmotljivosti v doktrinarnih zadevah. Papež bo, ko bodo sprejeli še nadaljne tozadevne sklepe, vladal Cerkev skupno s škofi vsega sveta preko neke vrste škofovske senata, čigar člani bodo škofje iz različnih delov sveta.

Zatem so koncilski očetje prešli na razpravo o verski svobodi, se pravi o svobodi vesti in o svobodi izpovedovanja vere. Za tozadevno deklaracijo Cerkve se zlasti zavzemajo ameriški škofje, medtem ko ji nasprotujejo nekateri španski in italijanski koncilski očetje.

Ameriški škofje poudarjajo, da je treba „versko svobodo smatrati kot resnično in neovrgljivo pravico človeške osebe, vključno z varnostjo pred kakršnim koli pritiskom.“ Nekateri škofje opozarjajo, da koncil ne sme enačiti vesti v zmoti z vestjo v resnici, tako da bi dal obema enake pravice.

Prav tako so začeli debato o krivdi judov za Kristusovo križanje. Že lansko leto so izdelali tozadevni osnutek, pa so ga z različnimi popravki in pripombami močno spremenili. Kardinal Bea, vodja Tajništva za krščansko enotnost, je izjavil, da „judovskega naroda kot takega danes ni mogoče dolžiti krivde, ki je nimajo samo oni“ in da je treba tozadevno deklaracijo izglasovati „klub tveganju, da bi potem Cerkev nekateri smatrali, da zasleduje politične namene.“ To je pripomnil z ozirom na poročila agencij, da nekateri arabski narodi pritiskajo na Vatikan, naj bi zmanjšal poudarek o judovskem problemu.

Minulo nedeljo je Pavel VI. s kardinali in škofi odobril kanonizacijo 22 črncev plemena Bantu, ki so v 19. stoletju umrli za katoliški vero mučeniške smrti. Slovesna proglašenje za svetnike bo 18. oktobra. Za blažene jih je proglasil že papež Benedikt XV. leta 1920. Cerkev bo s to kanonizacijo ponovno poudarila svojo popolno nepristranost do vseh ras.

Posebna papeška komisija je pod vodstvom kardinala Bea odnesla minulo nedeljo glavo sv. Andreja v Patris v Grčiji, v prijateljski gesti do grške pravoslavne Cerkve, ki še vedno najbolj nasprotuje zblizanju s katoliško Cerkvijo.

Pavel VI. pa je v nedeljo brez zunanjih proslav preživel svoj 67. rojstni dan.

De Gaulle v Latinski Ameriki

V ponedeljek, 21. septembra, je francoski predsednik gal. De Gaulle priletel v Caracas, glavno mesto Venezuele, kot prvo točko svojega 27 dnevnega potovanja po 10 južnoameriških državah. Venezuelska vlada je izvedla najstrožje policijske ukrepe za varnost De Gaulle, zaradi nekaterih francoskih protidegaullovskih elementov, ki se nabajajo v političnem begunstvu v Venezueli in zaradi komunističnih teroristov, ki s podporo Castra že dolge mesece rovarijo v tej državi.

De Gaulle je prvi francoski predsednik, ki prihaja na obisk v južno Ameriko. S svojim potovanjem namerava okrečiti stike med Francijo in južno Ameriko, ne da bi škodoval odnosom južnoameriških držav z ZDA. Po običajnih protokolskih pozdravnih formalnostih na letališču, poslušanju obeh državnih himn, polaganju venca na grob neznanega junaka, je bil De Gaulle sprejet v venezuelskem parlamentu ob velikem navdušenju kongresnikov.

Iz Venezuele je odletel v Bogoto, glavno mesto Kolumbije. Tamkajšnja policija je zaradi De Gaullevarnosti pripravila nekaj ur pred njegovim prihodom 169 oseb, med njimi člana bivše francoske Tajne armade Joberta, hudega nasprotnika De Gaulle. Tudi v Bogoti je De Gaulle doživel navdušen sprejem nad 300.000 Kolumbijcev. V prestolnici je obiskal Bolivarjev dom, nato pa govoril v francoski šoli nad 10.000 študentom.

Kongres Cerkve molka

V Koenigsteinu v Zvezni nemški republiki je bil od 1. do 4. avgusta t. l. XIV. mednarodni kongres pod imenom „Kirche in Not“ — Cerkev v stiski ali Cerkev molka. Na kongresu je 28 narodov zastopalo 700 delegatov. Slovenska skupina je bila številna, saj je štela 30 članov. Po večini so bili to slovenski izseljenci iz držav Zahodne Evrope, navzoči so pa bili tudi Slovenci s Koroške in iz Trsta.

Letošnji mednarodni kongres Cerkve molka je obravnaval vprašanje mirnega sožitja in položaj kat. Cerkve v svetu.

Prvo predavanje na kongresu je imel dr. Karel Hahn iz Rima. Govoril je o dogodkih v svetu po okrožnici Janeza XXIII. o miru. Prof. dr. Gustav Wetter,

V Quito, glavno mesto Ekvadorje, je priletel minuli četrtek. Sprejel ga je vodja vojaške junte admiral Jijon ter vodje raznih političnih strank. Tudi ekvadorska vlada je pozaprila komuniste in druge prevratne elemente za čas De Gaullovega obiska.

Nad 200.000 Perujcev je pričakovalo De Gaulle, ko se je v svojem letalu Caravelle spustil na letališče v Limi. Sprejel ga je predsednik Belaunde Terry ob neprestanem vzklikanju množice „Viva Francija!“

Topel sprejem je De Gaulle doživel tudi v Cochabambi v Boliviji, kjer ga je sprejel predsednik Paz Estensoro.

V torek zjutraj je De Gaulle prispel v Chile.

Kljub sprejemom, ki jih je doživel, pa De Gaulle v uradnih krogih ni naletel vedno na topel sprejem. Zlasti imajo njegovi spremljevalci težave pri prepričevanju južnoameriških vlad za ustanovitev neke vrste evropsko-južnoameriške zveze za napredek. V Caracasu se je predsednik Leoni pritoževal De Gaulle zaradi trgovanja Francije s Kubo. Kolumbijski predsednik Leon Valencia je De Gaulleu hvalil odlične odnose med Kolumbijo in ZDA. Peruski predsednik Belaunde Terry je De Gaulleu zatrdel, da smatra koncept latinstva za sentimentalnost in da se ne navdušuje za ustanovitev latinskega bloka združenih narodov, ker so „ZN ustanovljeni zato, da družijo, ne pa da razdvajajo.“

ki velja za najboljšega živega poznavalca komunizma, je razpravljal, kako pojmuje komunistični svet „mirno koeksistenco“. Navajal je, da ideje o mirnem sožitju ni iznašel Hruščov, ampak so jo poznali že Marx, Engels in Lenin, toda za komunistične voditelje je bila vedno le taktika. Koeksistenco je nekaj trenutnega, končni cilj pa je vedno isti: odstraniti sedanji red in uveljaviti komunistično družbo. Omenjal je stike med komunističnim in svobodnim svetom in pravi zanje, da so koristni ker ljudje iz komunističnih držav lahko vidijo, kakšno je življenje v demokratskem svetu. Opozarjal pa, da predstavljajo neko nevarnost, da bi nehote delali propagando za komunistični sistem.

Zato stiki svobodnega in kom. sveta ne smejo pomeniti odobravanja in priznanja komunističnih režimov.

Večer prvega kongresnega dne je bil posvečen Mariji, Kraljici miru. Pred umetniškimi Marijinim kipom na odru so peli Marijine pesmi Litvanci, Letonci, Ukrajinci, Belorusi, Čehi, Slovaki, Madžari, Romuni, Hrvati, Slovenci, Flamci, Holandci, Francozi in Portugalci. Slovenska skupina je lepo zapela Marijino pesem „Marija skoz' življenje“.

Naslednjega dne je bila v stolnici slovesna sv. maša v bizantinskem obredu. Maševala sta dva škofa in 14 duhovnikov. Na dopoldanskem slavnostnem zborovanju bi bil moral govoriti biv. kancler dr. Adenauer, pa se zaradi prehlada ni mogel udeležiti kongresnih slavnosti. Zato je namesto njega govoril pater Werenfried von Straaten o položaju Cerkve za železno zaveso.

V svojem referatu je zatrdel, da se položaj Cerkve v času mirne koeksistence ni izboljšal, saj so npr. samo v Rusiji v teh letih zaprli na tisoče cerkva. Opozarjal je udeležence kongresa, da komunistični voditelji sicer nočejo mučencev, skušajo pa uničiti Cerkev z vsemi sredstvi na miren način. Naglašal je dalje, da so vsa navidezna zboljšanja zmotna in da je že skrajni čas, da se vsi odrežejo zmotne misli, da je nevarnost komunizma že minila. Po njegovem mnenju se bo komunistični sistem res sam v sebi razjedel, toda za to je treba časa. Končno pa je udeležence kongresa pozival, da je treba spoštovati neupogljive, odločne duhovnike, pa da duhovnikov, ki oznanjajo mirno vzdržanje do komunizma in sodelovanje z njim.

Na kongresu so bila zatem še predavanja o položaju pravoslavne Cerkve v Rusiji, o trpljenju vzhodnih kristjanov, o položaju v Latinski Ameriki ter o komunizmu v Italiji, kjer ima partija

1.600.000 članov in 33.000 celic.

Na zaključnem zborovanju so bile sprejete naslednje resolucije.

1. Kongres Kirche in Not z zadovoljstvom ugotavlja, da se ljudje in narodi vedno bolj trudijo za ohranitev miru v svetu;

2. Žal se mirna koeksistenco pogosto drugače tolmači in izvaja, kakor se glasio besede. Prava koeksistenco predpostavlja, da niso omejevane osnovne človeške pravice;

3. Komunizem z besedami razglašala mirno koeksistenco, a v resnici v vseh komunističnih deželah omejuje osnovne človeške pravice;

4. V teku zadnjih let se ni v nobeni komunistični državi izboljšal položaj krščanstva, v nekaterih se je celo nevarno poslabšal. Poročila o življenju katoliške, pravoslavne in evangeljske Cerkve pričajo o tem;

5. Kongres zato opozarja svet, naj se ne da varati z besedami o mirni koeksistenci. Komunizmu ne služi koeksistenco za odkritosrčno mirno skupno življenje, ampak za nov način uničevanja Cerkve in vsake vere;

6. Komunizem je po svojem bistvu brezveren in zato nezdržljiv s krščanstvom;

7. Kongres poziva odgovorne ljudi, naj svet obveščajo o resničnem položaju. Vsi verni pa, ki imajo priliko srečati se z ljudmi izza železne zaves, imajo dolžnost, da se prikažejo pravi kristjani.

Med kongresom Cerkve molka je bila tudi razstava komunističnega brezbožnega tiska. Na vidnem mestu je bila razstava slovenskega katoliškega tiska, ki ga je komunizem ob prihodu na oblast leta 1945 uničil in zatrl. Prikazanih je bilo tudi nekaj žrtev komunistične revolucije na Slovenskem med II. svetovno vojno.

I Z T E D N A V T E D E N

List New York Times poroča, da bodo ZDA posredovale med Argentino in Anglijo, da ne bi prišlo zaradi Malvinških otokov do večjih debat v odborih ali glavni skupščini ZN. Taka debata bi lahko zavzela široke obsege ter bi jo lahko izkoriščali v svoje namene zlasti predstavniki komunističnih držav, med zavezniki pa tudi ne bi utrjevala medsebojnih zvez. Zato ameriška vlada meni, da bi bilo najbolje, da bi se razgovori glede suverenosti nad Malvinškimi otoki vodili samo med Argentino in Vel. Britanijo. Tako, kakor je bilo sklenjeno v pristojnem odboru.

Bivši brazilski predsednik dr. Goulart, ki živi s svojo družino v emigraciji v Montevideu, namerava v kratkem odpotovati v Pariz, zatem bo pa odšel na svoje posestvo v Španiji.

V Vzhodnem Berlinu je umrl predsednik vzhodnonemške komunistične vlade Otto Grotewohl. Pred komunistično diktaturo je bil vodja socialistične stranke, s katero se pa komunistom ni uprl, ampak se jim je z njo priključil in z njimi ustanovil skupno tkzv. združeno delavsko stranko. Zaradi tega so mu socialisti v Zahodni Nemčiji dali oznako Judež Iskarjot. Za njegovega naslednika je bil soglasno, kakor je pri komunistih navada, določen Willi Stoph.

Vlada Alda Mora v Italiji je znova v težavah. Prejšnji teden je s svojim predlogom za odzdravitev gospodarskih razmer v tej državi v senatu ostala v manjšini. Za predlog vlade je glasoval 101 senator, proti pa 107. Tajno glasovanje je izkoristilo 14 senatorjev vladne večine, ki niso glasovali za vlado, ampak z opozicijo proti njej. Komunisti, neofašisti in liberalci so po izidu glasovanja zahtevali od Mora, da mora odstopiti. Vlada je pa objavila sporočilo, da ne bo odstopila, ker na izid glasovanja ni vezala zaupnice. Izid glasovanja je pa vseeno v vladni kombinaciji ustvaril neugodno vzdušje. Če bi prišlo v resnici do vladne krize, v Italiji lahko nastanejo velike težave. Predsednik republike Antonio Segni je še vedno bojan. Zdravje se mu sicer počasi izboljšuje, toda predsedniških poslov še ne more opravljati in ga med boleznijo

nadomešča predsednik senata. Njegova pooblastila so pa po ustavi precej omejena. Zlasti kar tiče sprejemanja ostave predsednika vlade in določanja novega predsednika. Razen tega bo Italijo v kratkem zajela tudi volilna kampanja za občinske volitve, ki bodo po vsej Italiji 22. novembra t. l.; tedaj bo znova postavljena na politično preizkušnjo trdnost sedanje sredinsko-levičarske vladne koalicije.

V Moskvi se je zaključil mednarodni mladinski komunistični kongres. Tudi na njem je prišel do močnega izraza spor med Mosko in Pekingom. Sovjeti so svojo obsodbo zadržanja kitajskih komunistov spravili tudi v kongresno resolucijo. Proti temu so protestirali kitajski mladinski delegati ter zatrjevali, da so bili stalno na kongresu predmet mnogo hujših napadov kot pa „ameriški imperialisti“.

Čang Kajšek je na Formozi izjavil dopisniku ameriške tiskovne agencije Associated Press, da je res, da se je osebni spor med Hruščevom in Mao Tse Tungom razširil na politično, gospodarsko, kulturno, rasno in celo na obmejno področje. Toda pri vsem tem mora svobodni svet upoštevati dejstvo, da se tako Mao Tse Tung, kakor Hruščov nista odrekla svojemu cilju, da bi razširila komunizem po vsem svetu bodisi vsak zase, ali pa s skupnimi naporji. Svobodni svet bi napravil veliko napako, če bi se dal s poročili o napetosti in sporih med Mosko in Pekingom uspavati in bi zmanjšal svojo budnost pred komunistično nevarnostjo.

V Južnem Vietnamu je predsednik vlade general Nguyen Khanh ob imenovanju članov civilnega sveta, ki naj določijo bodočo civilno vlado v tej državi, poudarjal, „da bo domovina neizprosno padla komunistom v roke in bo izgubljena, če se bodo sedanje zmede in homatije v državi nadaljevale“. Kljub temu opozorilo se pa širijo še naprej govorce, da mlajši častniki pripravljajo nov državni udar, v provinci Ban Me Thuot so se pa uprla tamošnja plemena ter zahtevajo večjo avtonomijo. Vse to se dogaja v Južnem Vietnamu v času, ko komunisti v severnem Vietnamu pripravljajo nove akcije za podjarmljenje še nekomunističnega vietnamskega področja.

PODPRITE „SVOBODNO SLOVENIJO“ Z REDNIM PLAČEVANJEM NAROČNINE!

OB 10-LETNICI SLOV. KULTURNE AKCIJE**RAZSTAVA SLOVENSKE GRAFIKE**

Slovenska kulturna akcija je za svoj 10-letni jubilej pripravila dve slavnosti: prireditvi: razstavo slovenske grafike in III. umetniški večer s sodelovanjem glasbenega in gledališkega odseka. Otvoritev razstave slovenske grafike je bila v dvorani Slovenske hiše v soboto 26. septembra zvečer, III. umetniški večer bo pa prav tako v isti dvorani prihodnjo soboto, t. j. dne 3. oktobra t. l.

Za razstavo slovenske grafike so poslali svoje umetnine naslednji v svobodnem svetu delujoči slovenski umetniki:

Iz Argentine: Bara Remec, France Ahčin, Milan Volovšek, Ivan Bukovec, Andrej Makek in France Papež; iz ZDA: France Gorše, Jože Vodlan in Miro Župančič; iz Kanade Božidar Kramolec in iz Francije Marjanca Savinšek. V vsem 63 umetnin. Po številu razstavljenih umetniških del je to največja umetnostna razstava, kar smo jih doslej imeli v izseljenstvu ter je mogočen izraz tvorne sile svobodnega slovenskega duha v svobodnem svetu. Prav tako je bila tudi udeležba pri njeni otvoritvi največja od vseh dosedanjih.

Otvoritev razstave je bila napovedana za 19. uro. Že pred to uro so prihajali v razstavno dvorano ljubitelji umetnosti ter predstavniki društev, ustanov ter tiska slovenske demokratične izseljenske skupnosti.

Besedo je povzel predsednik SKA Ruda Jurčec. Na vse je naslovil topel pozdrav, zatem pa povedal, da je bila odločitev za prireditev te razstave „čisto v skladu s prvimi nastopi SKA pred 10 leti, ko je bila za uvod v prvi umetniški večer prirejena razstava „Slovenska krajina“. Ob istem času so bili zastavljeni vzporedno tudi prvi temelji za ustanovitev umetniške šole, in septembra istega leta je pa bila I. razstava slovenske zamejske grafike.

Priprave za razstavo so vedno bolj dozorevale in „noč je pred nami bleščača in zmagovita manifestacija ustvarjalnosti slovenskega duha v zamejstvu, stvaritve slovenskih umetnikov iz Evrope, ZDA, Kanade in Argentine“. S poudarkom navaja, „da je to res slovenska umetnost, umetniki so iz različnih kontinentov, a veje iz njih pričevanje o bogatiji in popolni individualnosti slovenskih umetnikov. Vsi korakajo s časom, vse preveča isti navdih poslanstva, polni so podobne nuje po izrazu“. Zato je razstava res „izreden poudarek ravnosti, na kateri slone temelji naše zavzetosti poslanstvu, ki nam je bilo naloženo, ko smo šli v zamejstvo“. Končno se je zahvalil vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri organizaciji razstave.

Za predsednikom SKA Rudom Jurčecom je spregovoril vodja umetnostnega odseka SKA in njen tajnik g. Marijan Marolt. V uvodnih odstavkih je povedal, kako so slovenski slikarski mojstri Matija Jama, Rihard Jakopič in Matej Sternen sami delali tudi okvire za svoje slike, kipar Michelangelo pa za vsako svoje kiparsko delo sam lomil marmor v Carrari. Za pričujočo razstavo so to delo opravili tudi slikarji mojstri sami. Med temi na prvem mestu imenuje Ivana Bukovca, „ki se je že mesece, odkar se je misel na to razstavo sprožila, ukvarjal s skrbmi, ki so pri takem aranžiranju neizogibne“. Ob strani mu je stal g. Andrej Makek. Pomagala sta tudi gg. Ahčin in Kržišnik. Za vse pravi, „da so opravili težaško delo, a tudi za takšno težaško delo, je potrebno umetniško mojstrstvo, umetniški impulz, da se res umetniško opravi“. Poudarja, da „umetnostni odsek SKA nima dovolj besedi v svojem leksikonu, da bi se jim zasluženo zahvalil“. Mojstra nista namreč opremila le svojih lastnih umetnin, ampak tudi umetnine svojih tovarišev. Po njihovem prizadevanju je „že razstava kot celota umetniško doživljiva“.

V nadaljnjih odstavkih je g. Marolt povedal, da je SKA povabila k sodelovanju „vse najboljše slovenske umetnike v izseljenstvu“. Nekateri mlajši se niso odzvali, od starejših pa samo ne ga. Aleksa Ivanc in to iz tehničnih razlogov. Vsem se zahvali, da so s svojo udeležbo na razstavi počastili 10-letnico SKA.

Končno je g. Marolt navajal, da se je prve grafične razstave SKA pred 10 leti udeležilo pet umetnikov, med njimi tudi Marijan Koritnik, ki je bil že mrtev. Na tokratni razstavi je pa zastopanih 11 umetnikov. Zanje pravi, da zastopajo različne smeri. V teku 10 let so bili „v stiku z vsemi tokovi, ki so spremljali sodobno umetniško snovanje“. „Lahko rečemo, da je naglašal dalje g. Marolt, „da jih bridka izseljenska usoda ni v ničemer ovirala, da ne bi bili stalno na

tekočem“. Zato ugotavlja, „da slovenska izseljenska umetnost vzdrži vsako primerjavno z umetnostjo vodilnih središč; rečemo lahko še več, da ni kljub temu nikoli hlastala po trenutno modernem, ampak je z lastnimi silami držala korak z ustvarjanjem v svetu.“

Svoja izvajanja je zaključil z ugotovitvijo: „Svoj čas so radi pisali o starejši slovenski umetnosti, da je bila vedno nekoliko v zaostanku za vodilnimi zapadnoevropskimi strujami. To mnenje je že deloma pobil umetnostni zgodovinar dr. Emilijan Cevc. Včasih seveda je bilo tako, da se slovenska umetnost ni mogla ali hotela naslanjati na vodilno tujo umetnost, postavim v časih italijanske in nizozemske renesanse. Tudi so se drugič posamezni tokovi tako globoko zarezali v slovensko čutenje, da jih slovenstvo ni moglo kar opustiti. A kadar je slovenski umetnik s svojim delom iskal sodobnih rešitev, jih je sam pravočasno našel in tako tudi slovenski izseljenski umetnik 20. stoletja.“

„Nekoč bo gledal umetnostni zgodovinar nazaj na naš čas. Ko bo pisal zgodovino slovenske umetnosti v prvih desetletjih druge polovice 20. stoletja, bo moral napisati, kako so v tegobah slovenski mojstri v izseljenstvu ustvarjali, napredovali, se množili in si sproti vzgajali sebi enakovreden umetniški naraščaj. V težkih časih in v dostikrat bridkih okolnostih so ustvarjali velika in pomembna dela.“

Po odobravanju, ki je sledilo izvajanja

Proslava 15-letnice Društva Slovencev v Mendoza

Mendoza, 18. sept.

V nedeljo, 13. t. m. smo mendoški Slovenci spet imeli svoj velik občestveni praznik. 15. obletnico smo praznovali, obletnico ustanovitve našega Društva Slovencev v Mendoza.

Z verno in ljubeznivo so se vsi sodelujoči oprileli odborove pobude in dali od sebe vse najboljše, da bi bil praznik lep, prisrčen.

Dopoldansko skupno sv. mašo je daroval za vse pokojne mendoške rojake g. Petek, ki je bil te dni slučajno službeno med nami. Ob obilni udeležbi rojakov je za uvod v versko proslavo zbor zapel in v srečih vseh navzočih obudil mogočno proseč klic:

„Marija, mogočno nas brani — sovražnikov povsod; — dobrotno nam ohrani — predragi dom in rod!“

Popoldne je bila ob petih popoldne v Domu svečana proslava, ki jo je pričel društveni predsednik

ing. agr. Marko Bajuk (ml.)

V uvodnih besedah je omenjal sestanek mendoških Slovencev dne 21. avgusta 1949 v prostorih lesne tovarne v ul. Alte Brown u Godoy Cruzu, ki so tega dne po devetmesečnem delu posebnega pripravljalnega odbora ustanovili svoje Društvo Slovencev v Mendoza. S tem so potrdili svojo željo „po povezanosti, sodelovanju in združenju“ ter jo izrazili tedanjemu dušnemu pastirju g. Ivanu Casermanu, „za obrambo svojih socialnih, narodno-kulturnih in verskih koristi.“

Zatem je pa nadaljeval dobesečno „Ne bomo podrobno pregledovali kaj je naša skupnost dosegla v preteklih letih. Ohranili smo se kot Slovenci. To je glavno. Uspehi bi morda lahko bili lepši, če bi mnogokrat imeli več sloge med seboj in če bi med nami vladala vedno trdno zakoreninjena prava krščanska ljubezen, kot to pristojna na krščanski podlagi zgrajenemu občestvu.“

Pa kaj je naša dolžnost v bodoče? Po 15 letih se je mnogo okoliščin spremenilo. Bistvenega seveda nič.

Mlajši rod odrasča in stopa v življenje na lastnih nogah in z lastnimi gledanji. Sam sem bil pred 15 leti kratkohladeči tolmaček, ki je spremljal mamice z otročiči k zdravnikom, sedaj pa imam že važne odgovornosti.

Na splošno so si družine in posamezniki ustvarili zadovoljiv življenjski standard in so skrajne stiske, brezposelnost, nepoznanje jezika, stanovanjski problemi itd. vsaj za večino popolnoma mimo. Pred 15 leti smo še živo sanjali o povratku v domovino. Možakarji so debatirali o politiki, če bo vojna ali ne, in podobno. Na vsak božični večer je bilo običajno voščilo: Da bi bil prihodnji doma. Tega danes ni več. Zavedamo se, da smo neizogibno v Argentini. Večina od nas bo naša svoj zadnji počitek v tej zemlji, kakor so ga našli že mnogi, katerih se danes posebej spominjamo. Naši otroci so že in bodo še argentinski državljani. Težj odločitvi božje Previdnosti se ne moremo izogniti, temveč moramo razbrati vse temu pripada-

njem vodje umetnostnega odseka SKA g. Marijana Marolta je na razstavi slovenske grafike zbrane rojake nagovoril tajnik Narodnega odbora za Slovenijo g. Miloša Stare. Njegove pomembne besede ter čestitke in zahvalo slovenskim umetnikom objavljamo na uvodnem mestu.

Izvajanja g. Miloša Stareta so navzoči sprejeli s toplim odobravanjem, nakar je predsednik SKA g. Jurčec proglasil razstavo za odprto.

Rojaki so si nato z zanimanjem ogledovali razstavljeni slovenska umetnostna dela. Globoko hvaležnost in priznanje so izrekli vsem ki so se tedne in tedne žrtvovali samo, da so s tako temeljito pripravljeno razstavo pred rojake razgrnili vso prelest in lepoto umetnin, ki so jih v svobodi ustvarili svobodni slovenski izseljenski umetniki.

Od razstavljalcev so se otvoritve razstave osebno udeležili: France Ahčin, Milan Volovšek, ki je na razstavo prišel naravnost z letališča, ob vrtnitvi v Bs. Aires iz Clevelanda v ZDA, Ivan Bukovec in Andrej Makek.

Za desetletnico SKA je Glas SKA izšel na 16. straneh. Poleg običajnih zaglavij prinaša naslednje članke: Vaš in naš jubilej, Glasba na jubilejnem večeru (A. G.), Pesem—Beseda—Igra—Srečanje s poeti (N. J.). Deset let glasbe pri Kulturni akciji (Alojzij Geržinič), Naše knjige v desetih letih (A. B.), Aktualnost in neaktualnost našega dela (Zorko Simčič), Deset let gledališkega opravila (Nikolaj Jeločnik), Avstralska Slovenija čestita in Leposlovnja (gradnja Slovenske kulturne akcije za leto 1965.

joče posledice in moralne obveznosti, ki jih to stališče in te okoliščine zahtevajo od nas. Enostavno povedano: Kakšen je naš poklic tukaj v Argentini, kaj Bog zahteva od nas?

Tudi na svetu se dogajajo velike spremembe. Svetovne vojne in pa dolgotrajne socialne krivice so prebudile ne samo vsakega posameznega človeka, ampak cele narode in kontinente. O tem nam pričajo bliskoviti razvoji dogodkov v Afriki in Aziji in tudi v Evropi. Enako kot tu okrog nas v Južni Ameriki. Svet bo v kratkem našel novo pot, novo življenje. Borba je samo to, ali bo ta svet urejen na medsebojnem spoštovanju in načelih krščanske ljubezni ali pa bo izenačen v materialističnem sistemu, v katerem bo vladalo nezaupanje in sovraštvo.

V tej uri se nihče ne more izogniti odgovornosti. Mora se postaviti na to ali ono stališče ter se nato zanj dosledno boriti. Tako imamo tudi mi, mala peščica Slovencev tu v Mendoza, vsak osebno in vsi skupno družbeno poslanstvo.

In sicer kot Slovenci, kot slovenski potomci s slovenskimi verskimi in kulturnimi vrednotami.

Naša naloga v Društvu Slovencev je: Čim več in čim dalje gojiti ter ohranjati pristnost slovenskega elementa predvsem v tistih, ki se vključujejo v argentinsko okolje. Ne moremo biti zaprti sami vase. Nov svet moramo graditi tukaj, kamor smo pač bili postavljeni. Naše delo mora biti neutrudljivo, ker razmere tako zahtevajo. Živimo v času, ko vejajo besede apostola Pavla: „Čas je kratak.“ Vse pa mora biti pod zavestjo, da smo Slovenci. Tudi za naše najmlajše bo vedno temelj njihovega verskega prepričanja, če se bodo zavedali, da so Slovenci.

Za našo usodo tukaj so lepe in pomembne besede pesnika Župančiča, ki pravi:

Kuj me življenje, kuj,
če sem jeklo, bom pel,
če kamen, naj se raziskrim,
če steklo, naj se zdrobim.

Naš poklic je, da v Argentini pojememo kot jeklo, da prispevamo v polni meri kot zavedni Slovenci, tej zemlji svoj verski in kulturni zaklad. Če nas usoda najde „kamen“, dajmo ob udarcu ogenj, iskro, luč.

Bog pa nas varuj, da bi bili steklo verske plitvosti in narodne zanemarjenosti, ker potem nas bo zdrobilo v črepinje in prah.“

Navdušeno odobravanjem je sledilo krepkim besedam mladega društvenega predsednika.

Čestitke najstarejši članici — Nastop mladine

Po govoru je predsednik sporočil, da je odbor sklenil ob tej slovenski priložnosti počastiti najstarejšo društveno članico — go. Apolonijo Grintalo, „Grintalovo mamco“, ki ji prav mamo manjka, da izpolni 88 let svojega glednega krščanskega življenja. Žal si vključ siceršnji

Iz življenja in dogajanja v Argentini**Argentina**

se pripravljala, da bo čim bolj slovesno sprejela francoskega predsednika generala De Gaullea. Njegov prihod v Buenos Aires je napovedan za soboto dne 3. oktobra. Na letališču ga bo sprejel predsednik republike dr. Illia s člani svoje vlade ter ostalimi visokimi civilnimi, vojaškimi in cerkvenimi osebnostmi. Med De Gaullovim obiskom v Argentini je predvidenih več razgovorov med predsednikom obeh držav, govorov na raznih pogostitvah in obiskih kulturnih gospodarskih in socialnih ustanov. V zvezi z De Gaullovim prihodom: je imel te dni predsednik razgovor z notranjim ministrom dr. Palmerom in ministrom za narodno obrambo dr. Suarezom. Peronisti namreč napovedujejo, da bodo manifestacije za De Gaullea obenem tudi manifestacija za Perona in njegovo vrnitev. Če bota ta svoj načrt res tudi izvajali, bo lahko prišlo do neredomov.

Zvezno sodišče

je odredilo preventivni zapor za 119

čilosti vprav ta dan zaradi vremenskih okoliščin ni upala z doma in je predsednik izročil spominsko darilo njenemu sinu g. Luki Grintalu. Prezvišeni nadškof mendoški msgr. A. M. Buteler ji je za to priložnost poklonil lep, velik križ, ki ga je bil prinesel iz Rima s koncila; slovenski par v narodni noši pa je izročil v odborovem imenu šopek rdečih nageljnov.

Sledil je otroški nastop.

„Otroci, ki so naš najdražji zaklad in naše upanje za bodočnost, nam bodo v naslednjem prikazali to, za kar se predvsem borimo in žrtvuemo v našem društvu in v šolskem tečaju: našo besedo, pisano in govorjeno, v vezani besedi, v deklamaciji in v ljudski popevki.“ Tako je napovedal prof. B. Bajuk, ki je nato razlagal ves naslednji nastop. Najprej je od štirih najboljših učencev iz višje stopnje, ki ga vodi gđ. Lenčka Božnarjeva, Nemaničeva Irena prebrala svojo šolsko nalogo: „V slovensko šolo hodim...“ Ob kratki napovedni razlagi k posameznim točkam so nato otroci zapeli „Lipa zelenela je“, sledila je deklamacija štirih malih v narodnih nošah: „Kje smo mi doma“, nato so zapeli „V dolinci prijetni je ljubi moj dom“, poslušali smo M. Kunciča deklamacijo, kako „Ded pripoveduje“ mali Polonci o lepahah domovine. Sledila je pesem „Navzgor se širi rožmarin“. In spet je po M. Kunciču v deklamaciji Polonca poslušala „Na dedovih kolienih“, kako je v Sloveniji. Otroci so nato zapeli „Popotnik pridem čez goro“ in v deklamaciji se je zopet po Kuncičevi pesmi „Ded poslovil“, ko je legel k večnemu počitku in zaprosil Polonca za nagrobni napis:

„Tu sredi pampe žalostne
moj dedek dotrpel je,
do zadnjega, do zadnjega
po domu hrepenel je...“

Za sklep je sledila še Mavova „Ej zato je v Sloveniji lepo“. Prisrčni nastop malih je marsikomu privabil solzo ganotja, porojenega iz poživljenega domotožja.

Počastitev umrlih članov

Predsednik je nato povabil vse navzoče na zaprto dvorišče pred dvorano k posebnemu dogodu naše proslave. Ob njegovih kratkih spominskih besedah sta fant in dekle v narodni noši odkrila okvir s spominskim seznamom vseh došlejših v Mendoza umrlih slovenskih rojakov. Seznam je v umetniško zasnovani obliki izdelal in okrasil ing. Marko Bajuk (st.). Pomembnemu napisu „V večnem spominu bo pravični“ sledi 43 imen naših dragih z datumi njihove smrti. Pevski zbor je ob odkritju zapel Foersterjevo „Ne plakajte“. Nato se je predsednik v kratkih besedah še spomnil prvga društvenega predsednika ravnatelja Marka Bajuka, kateremu je bila prav tako odkrita posebna bronasta spominska plošča za njegove velike zaslugi in žrtve, s katerimi je gradil našo mendoško slovensko skupnost. Zbor je zapel Foersterjevo „Pevec“ in v sklepnem refrenu: zakaj ne bi pel, navdušeno potrdil pokojnikov klic: „Zato — še bom pel!“

Po kratkem odmoru je imel nato spet v dvorani prigodniški govor naš dušni pastir

g. Jože Horn

V svojem nagovoru je ob spominu na 15-letnico Društva Slovencev, ki jo rojaki obhajajo v času, „ko se vse spreminja“ in ob pogledu naprej, naglašal, „da so v našem življenju stvari, ki se nikdar spremeniti ne smejo in ne morejo zamenjati svojega obraza.“

„Kakšen duh naj vodi in usmerja

funkcionarjev Glavne delavske konfederacije, ki so glasovali za izvajanje tkz. bojnega načrta proti vladi. Razen tega je odredilo tudi zaplenbo premoženja vsakega pripornika v višini 10.000 pesov. Sodišče svojo odločbo o preventivnem zaporu utemeljuje z ugotovitvijo, da so imenovani funkcionarji Glavne delavske konfederacije s svojim tkz. bojnim načrtom hujskali javnost na izvrševanje zločinov proti osebam in tujemu premoženju. V Sv. Slov. smo poročali, da so posamezni delavski sindikati med izvrševanjem svojega bojnega načrta zasedli tudi tovarniške in ostale gospodarske obrate, med zasedbo podjetij pa njihove lastnike zapirali kot talce.

Krščansko-demokratska stranka

bo imela dne 10, 11 in 12. oktobra v Rosariu ideološki kongres. Na njem kongresa se bo razvijalo v treh komisijah: v komisiji za zgodovinsko interpretacijo, v komisiji za razjasnitev sedanjega položaja v državi in v komisiji za splošne cilje, ki naj jih zasleduje stranka.

naše organizacije?“ se vprašuje in odgovarja: „Isti duh, ki vodi in usmerja življenje vsakega zavednega posameznika in družino, ki živi izven naravnega doma, v tujini. Isti duh, ki ga skrivata v sebi dve besedi „slovenski krščanski človek“. To dvoje je v našem življenju nespremenljivo“. Poudarja, da so za dosego tega cilja slovenskemu človeku, ki ga krščanski duh oživlja, za bodočnost potrebne tri stvari: jasnost, odločnost in ljubezen. Jasen in pravičen naj bo naš pogled na vse tri stvari. Načela nam morajo biti sveta. Po načelih živeti in delati. Odločnost mora biti vodilna sila in zavest vsakega zavednega slovenskega rojaka v okolju, kjer živi. Tu govornik navaja besede dr. Mihe Kreka „Svoboda ni zastoj Treba je delati zanjo in se odločno boriti neprestano vsak dan, iz leta v leto kot za vsakdanji kruh.“ Ljubezen je pa za katoličana nova zapoved, ki jo naj rojaki uresničijo v medsebojnih odnosih in v medsebojni pomoči.

Svoj govor je zaključil: „Naše načelo je slovenski človek, ki je versko prepričan in narodno zavezen. Imamo pravico biti Slovenci, zato tudi dolžnost. Slovenske prireditve, govorjenje, narodni in verski shodi, izdajanje slovenskih listov, knjig, revij, proslave, koncerti, organizacije in vse ostalo, to je naš ponos. Slovenska domovina je naš ponos z vso njeno zgodovino in tradicijo. Naj se zato naš ponos z minevanjem let ne ohlaja. Naj ne bo vse to le še bezna misel preteklosti. Bodimo junaki na svojih mestih!“

Nastop pevskega zbora

Sledil je še nastop pevskega zbora, ki je v zaokroženi obliki, katero je v pomembni šopek misli „Bog in Slovenija“ povezala razlaga napovedovalca, zapel 8 domorodnih pesmi pod vodstvom prof. B. Bajuka.

Prvi je bil na sporedu „Psalm 126“, ki ga je bil pokojni ravnatelj Marko Bajuk uglašbil za blagoslovitev našega Doma (če Bog ne zida hiše...). Sledila je Prešernova Zdravica v Premrljovi skladbi, nato Aljaževa „Oj z Bogom ti planinski svet“. Zenski zbor je zapel Vodopivčevo „Ptici“ z obema dodanima begunskima kriticama Župnika G. Malija in Davorina Jenka „Na tujih tleh“ ob spremljevanju klavirja. V mešanem zboru je sledila Sattnerjeva „Na planini“, nate dr. B. Ipavca „Slovenska dežela“. Za sklep sta Viktor Mulčev in Alenka Ocvirkova v narodnih nošah deklamirala dr. Pregljevo pesem „Bog in Slovenija“, ki jo je nato zbor zapel v Ocvirkovi skladbi za mešani zbor.

Voščila dušnemu pastirju

Končno se je predsednik ob tem svečanem prazniku spomnil še drugega važnega dogodka. Čestital je v imenu vseh mendoških Slovencev in se zahvalil za njegovo delo dušnemu pastirju g. Jožetu Hornu, kateremu prav v teh dneh poteka deset let, odkar živi in deluje med nami. Slovenski par mu je izročil med prisrčnim ploskanjem šopek nageljnov.

Po končanem programu v dvorani so se vsi navzoči podali na igrišče, kjer so jih že čakale in vabile belo pogrjne nize. Kmalu je prav po domače zašlo oko oko nas, ko so dekleta priče iz peči nositi pristne domače krvavice. Razvila se je prisrčna prosta zabava med prijatelji in znanci. Dekleta so nas vmes presenetila s posrečenim šaljivim prizorom o petelinu, ki so ga prodale, ker jih je prezgodaj klical na delo. Poskočna glasba je po zvočniku povečala zabavno razpoloženje in ojunčila mladi svet, da se je veselo zasukal. Mnogi so v razigrano razpoloženju ostali na zabavišču tjra v pozno uro. Bb.

Novice iz Slovenije

Na sestanku sveta za notranjo varnost ljubljanskega okraja so ugotovili, da je največ kršitev javnega reda v mestih ljubljanskega okraja, največji problem pa oblastem povzročajo mladoletni prestopniki. Sprejeli so sklep, naj bi sodniki „še poostrili kaznovanje politiko“.

Umrli so. V Ljubljani: Jernej Koritnik, upok., Marinka Kunaver roj. Kregar, Drago Grbec, Anton Marinšek, Anton Mikuš, strojni tehnik v p., Marija Petrič roj. Zavbi, vdova, Ivan Novak, Ana Marn roj. Hribar, Branko Rovšek, strojnik, Marija Poljak, upok., Primož Pristov, Rozi Battelino, Stanislav Rafolt, soboslikar, Jože Dolinšek, direktor biroja za zun. trgovino, Ljudež Hočevar, filmski snemalca, Rezka Bricej roj. Slapničar, Gregor Kurent, kroj. mojster Franc Sedej, upok., Cecilija Bežek roj.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Razstava slovenske grafike v dvorani Slovenske hiše, R. Falcón 4158, Bs. Aires, ostane odprta do jubilejnega večera v soboto, dne 3. oktobra 1964.

Deveti kulturni večer SKA

Ile bil v soboto dne 19. sept. 1964 v dvorani Bullrich. Na sporedu je bilo predavanje g. direktorja Antona Oreharja o temi Verska svoboda in cerkvenem koncilu.

Predavatelj je v svojem referatu med drugim navajal, da je duh sprave, ki sije iz vsega II. vatikanskega koncila, našel poseben odmev v osnutku „O ekumenizmu“, katerega peto poglavje je „O verski svobodi“. To poglavje zagotavlja kot nujen predpogoj za zedinjenje vseh kristjanov in za sporazum z vsemi pozitivnimi verami — versko svobodo. Podariti načelo, da ima vsak človek popolno svobodo do svojega verskega prepričanja in pravico do zunanega izvrševanja tega prepričanja ter pravico do bogocastja zasebno in javno. To velja tudi za tistega, ki je v zmoti. Osntek govori o tistem, ki je v zmoti v dobri

SLOVENCIP SVETU AVSTRALIJA

V nedeljo dne 23. avgusta so imeli Slovenci v Melbourneu po svoji maši v hrvatski cerkvi bl. Nikolaja dobro obiskano prireditev, na kateri je prvikrat nastopil slovenski pevski zbor pod vodstvom g. p. Odila Hajnska. Dirigent pa zbora ni samo vodil, ampak je na prireditvi tudi spregovoril in povedal, da je posvečena g. p. Baziliju za njegovo 40-letnico, ki jo je praznoval 29. avgusta. Pevski zbor je zatem zapel še dve Slomškovi pesmi „Svetlo sonce se je skrilo“ in „Lahko noč, Bog nam daj svojo pomoč“. Vmes je zapel eden od pevcev še Gounodovo „Ave Maria“. Peveci, ki bodo v kratkem znova nastopili s koncertom samih Slomških pesmi, so bili deležni splošnega odobravanja.

Glavno breme za prireditev dne 23. avgusta je pa nosila Slomškova šola Slovenski otroci so namreč pod vodstvom svoje učiteljice uprizorili precej zahtevno igro „Kekec in Mojca“. Igro je priredil za oder Milan Stante. Nastopilo je 14 otrok. Ljudje so jih občudovali, še bolj pa njihovo učiteljico gđc. Anico Sernečovo, ki jih je za igro tako lepo pripravila.

Silvo Kranjec:

Slovenci na poti v Jugoslavijo

Neodločen državnopravni položaj in skrb za meje sta zahtevala čim hitrejšo zedinjenje s Srbijo, ki je bila priznana zaveznica zmagovite antante in je razpolagala s svojo vojsko in diplomacijo. Za zedinjenje s Srbijo se je izreklo Narodno veće že v svoji deklaraciji 19. oktobra, to zahtevo je ponovilo 21. oktobra, ko je pozdravilo Wilsonovo noto, in isto je sklenil tudi hrvatski sabor v svoji zadnji seji 29. oktobra. Tudi srbska vlada se je bila že v krfskem paktu izrekla za zedinjenje v enotno državo, vendar Pašičeva nadanja politika nišla v tej smeri dosledno naprej. Pašič je zavezniki vlade le obvestil o krfski deklaraciji, dočim je Trumbić hotel, da bi od njih kar zahteval priznanje nove Kraljevine SHS. Takrat je bil za to ugoden trenutek, kmalu nato so pa prišli v Rusiji na vlado boljševiki, Italijane je za zadela kobaridska katastrofa. Odmev teh dogodkov se čuje v Avstriji prijaznih govorih Wilsona in Lloyd-Georgea januarja 1918. Jugoslovanski odbor je hotel, naj bi srbska vlada v odgovor sklicala nekak prvi jugoslovanski parlament iz članov srbske skupščine, Jugoslovanskega odbora, dobrovoljcev itd., ki bi pod regentovim predsedstvom proglasil jugoslovanske zahteve in prisilil na antanto, da pristane na ustanovitev

Mikuž, Ivan Praznik, biv. mizarjski mojster, Rezka Černič roj. Koporec, Elinor Tome in msgr. Franc Krhne, dolgoletni dekan v Postojni, Vinko Požar, šolski upravitelj v p. v Šmartnem v Rožni dolini, Martin Planko v Radečah, Srečko Bratuš v Celju, Elza Jazbinšek roj. Oprešnik v Rušah, Vinko Hribar, livar in ročni brusilec v Dravljah, Ludvik Petkovec v Planini pri Rakeku, Jožefa Kopič v Devici Mariji v Polju, Jože Očepček, župnik v p. v Ovsišah, Alojz Rojc in Anton Moškrič, oba iz Vevč, Janez Bolka, obratovodja predilnice v Kranju, Vinko Sotnikar v Domžalah, Amalija Gramc v Trbovljah, Bete Smole roj. Weiss v Kranju, Joško Žontar, član uredništva Glasa v Kranju, Fani Kobe v Novem mestu in Pepe Meden v Cerknici.

veri, zdi se pa zelo potrebno priznati, to svobodo tudi tistemu, ki je v zmoti v slabi veri, ker nihče nima pravice „od zunaj“ koga soditi v njegovem notranjem prepričanju in ga obvezati k določenemu verskemu nazoru. Posameznik in državna oblast mora na podlagi tega načela svobode pustiti vsakega, da izpolnjuje božje zapovedi, kakor mu jih narekuje njegova vest. V izpolnjevanju te božje volje je človekova svoboda omejena le po božjem zakonu in po upoštevanju občega blagra.

To pravico do verske svobode človekove mora spoštovati posameznik in družba, organizirana v državi. Država ne sme dodeljevati in omejevati državljanjskih pravic na podlagi določenega verskega nazora. Pavel VI. je rekel množici, ki ji je govoril v Betlehemu in so bili različnih ver: „Nikakor vas ne nosimo dejanj, ki bi ne bila svobodna ali iz prepričanja, to je: ki bi ne bila vodena po Duhu Kristusovem, ki veje koder hoče in kadar hoče. Prihajujemo srečne ure!“

V času, ko toliko tokov materializma in ateizma, teoretičnega in praktičnega, skušajo zbrisati vsako vero iz obličja zemlje in skušajo zatreti potrebo po veri v človeških srcih, vatikanski koncil močno zatrjuje pravico do verske svobode in tako dela veliko uslugo človeškemu rodu, ne le za danes, ampak še bolj za bodoče robove. Zatrjuje polno svobodo človekovo za ureditev njegovih najpomembnejših odnosov t. j. odnosov do Boga, kar je osebna vera.

Izvajanja predavatelja so navzoči spremljali z zanimanjem ter posegli natotudi v debato.

Osebnost

Družinska sreča. V Lourdesu je bila v nedeljo, 27. septembra krščena Monika Terezija Klobovs, hči Petra in Ivanke roj. Grilc. Krstna botra sta bila: G. Zdravko Fale in Marija Groselj iz Mendoze, zastopani po gospe Mariji Grilc, otrokovi stari materi. Krstil jo je župnik Gregor Mali.

† Marija Rupena. V Košah pri Mariboru so se iztekli življenjski dnevi gospe Mariji Rupeni roj. Ribarič. Rajna je bila Istranka ter je bila ne samo med svojimi ožjimi rojaki, v Mariboru živječimi Primorci, ampak tudi med mariborskimi Slovenci zelo znana po svoji narodni zavednosti. Bila je modra žena, vzorna in dobra žena in nad vse skrbna mati svojim šesterim otrokom.

Pred slovenskim folklornim festivalom v San Justu

Naš dom v San Justu praznuje v nedeljo, 11. oktobra, svojo osemletnico obstoja. Toda letos je v svoji tradicionalni program dal nekaj, kar gre preko njegovega lokalnega pomena in ki zasluži, da zajame vso slovensko skupnost velikega Buenos Airesa. Organiziral je slovenski folklorni festival. Kakor vemo, ima Naš dom lepo slovensko folklorno skupino, ki se že nekaj časa uveljavlja med nami pod vodstvom gđc. Mačkove. Ta je navezala stike s podobnimi folklornimi skupinami drugih slovanskih narodov in iz te vseslovenske povezanosti se je rodila misel in se bo v nedeljo realizirala v San Justu: dan slovanskih narodnih plesov. Nastopili bodo poleg folklorne skupine iz San Justa kot organizatorja, še kot dragi gostje folklorne skupine Čehov, Slovakov, Poljakov in dalmatinskih sviračev na ba-

Preskrbela jim je najboljšo in najlepšo dobo, ki jo sploh more otrok dobiti od svojih staršev — dobro vzgojo in primerno izobrazbo. Kako zelo je bila prikljubljena pri ljudeh, je pričala velika udeležba na njenem pogrebu. V Argentini žaluje zanjo njena hčerka Zora Grzečičeva z možem in otroci, v domovini pa njen mož Ivo, sinova Milan, gradbeni tehnik in zdravnik Stanko ter hčerki Nada, mag. ph., in Marica z družinami ter ostalo sorodstvo. Vsem izrekamo iskreno sožalje, rajna pa naj mirno počiva v domači zemlji.

MIRAMAR JANEZ JELENC — PETDESETLETNIK

Jubilant se je rodil dne 28. avgusta leta 1914 v Vel. Laščah na Dol. Ljudsko šolo je obiskoval v domačem kraju, klasično gimnazijo pa v Ljubljani. Ker pa je čutil v sebi več veselja za mizarjarja kot za učence jezikov, se je po opravljenem mali maturi šel raje učiti mizarjske obrti k mizarškemu podjetju Egidija in Karla Erjavca v Št. Vidu nad Ljubljano. Tu je obiskoval tudi obrtno-nadaljevalno šolo ter se udeležil različnih tečajev, ki jih je priredil za mizarje Urad za pospeševanje obrti. Leta 1934 je napravil pomočniški, leta 1940 pa mojstrski izpit. Delal je pri različnih mizarjskih podjetjih v št. Vidu nad Ljubljano ter si tako večal svoje strokovno usposobljenost, dokler ni istotam leta 1942 postal samostojen obrtnik z lastno mizarško delavnico.

Tik pred nemškim napadom na Jugoslavijo leta 1941 je bil vpoklican na orožne vaje v Sodratico, od koder se je, ko je bila Slovenija zasedena po Nemcih in Italijanih, vrnil domov, kjer je ostal do italijanske kapitulacije 1. 1943, ko je šel k Vaškim stražam na Turjak. Od tu se je umaknil na Zapotok, nato pa v Ljubljano, kjer se je takoj prijavil k domobrancem. Maja 1945 se je z ostalimi domobranci umaknil na Koroško, kjer se je v Vetrinju dne 21. maja istega leta poročil z gđc. Kristino Marolt, doma iz Gornjih Podpoljan pri Vel. Laščah. Iz Vetrinja je mladi zakonski par odšel v Italijo ter preživel begunska leta v taboriščih v Serviglianu in Senigaliji. Leta 1948 je z ženo in sinčkom s prvim transportom prišel v Ar-

lalajke z ruskimi narodnimi popevkami. Skromna slovenska folklorna skupina, ki je šele v začetku, se je v svoji težnji po razgibanosti in izpopolnitvi, tako naslonila na razvite in umetniško visoko stoječe sorodne slovanske skupine, kakor npr. folklorni balet poljskega kulturnega društva „Beli Orel“ - Merlo, ali plesne skupine češkega in slovaškega „Sokola“ v Dock Sudu in drugih, da dobe pri njih zgledih vzpodbud in navdušenja; na drugi strani pa želi, da tuji pokažejo našemu občinstvu pomembnost takih nastopov ne samo za notranjo narodno prebujanje, temveč tudi za najlepšo narodno reprezentanco pred svetom. Da Naš dom pokaže Slovincem lepoto slovanskih narodnih noš in ljudskih plesov, njih moderno pridedev za naš čas in umetniško visoko stoječi nivo tega gibanja pri naših bra-

Jubilant se je že v mladosti udeleževal v različnih kat. društvi in organizacijah, predvsem pri Orlu in pozneje pri Fantovskih odsekih ter pri prosvetnih in strokovnih organizacijah. Po razpustu prosvetnih društev je postal tajnik Križarskega bratstva v št. Vidu nad Ljubljano. Kakor njegov oče, ki je bil vedno član SLS in zadnja leta pred drugo svetovno vojno celo velkopaški župan, je bil tudi jubilar odločen pristaša slov. voditelja dr. Korošca in je bil v času „zelenih kravat in klobukov“ zaradi demonstrativne nošnje istih celo en teden zaprt v ljubljanskih sodnih zapori. Tudi v Argentini se pridno udeležuje med svojimi rojaki, zlasti odkar živi v Miramaru, kjer je eden izmed ustanoviteljev tamkajšnjega Slovenskega doma.

Jubilanta zvesto spremlja na njegovi življenjski poti njegova soproga, vedno družabna in gostoljubna ga. Kristina. Oba versko in narodno zavedna vzgajata v tem duhu tudi svoje štiri otroke, od katerih najstarejši sin Gregor študira v Adroguaju, dočim od ostalih treh, rojenih že v Argentini, sin Matevž pomaga očetu v mizarškem podjetju, starjša hčerka se uči za frizerko, dočim mlajša Majda hodi še v ljudsko šolo, ter obiskuje tudi slovenski tečaj, ki se je letos ustanovljal v Miramaru. V domovini živita še jubilarntova starša, ki stalanoko leto obhajala svojo zlato poroko, ter njegovih pet sester, od katerih so štiri poročene; njegovi trije bratje pa so bili kot domobranci vrnjeni iz Vetrinja ter doma pobiti.

V soboto, dne 29. avgusta t. l. so se na slavljenčevem domu zbrali njegovi številni prijatelji, tako rojaki kot domačini, ter proslavili jubilarntovo „srečanje z Abrahamom“ ter istočasno 15-letnico njegove starseje hčerke Kristine. Tega slavlja so se udeležili tudi slavljenčevi svaki iz Buenos Airesa ter zastopniki rojakov iz Mar del Plate. Ob obilnem in okusnem „asadu“ ter ostalih dobrotah se je med vsemi udeleženci kmalu ustvarilo veselo razpoloženje, ki ga je še povečala lepa slovenska pesem. Oba slavljenca so navzoči počastili s številnimi darovi ter jima k njunima jubilejema iskreno čestitali.

Čestitkam in voščilom se pridružuje Sv. Slovenija in želi jubilarntu še dolgo in srečno življenje!

Vsak teden ena

PESEM

Stanko Janežič

Tiho, tiho —
Skrivnost
v mojem srcu spi,
čaka na klic...

Tedaj se zbudi,
spregovori
v besedi zveneti,
vsa srca osreči.

tih Slovanih med nami, zato je z mnogimi žrtvami pripravil to pravo kulturno presenečenje za svojo obletnico. Popoldanski program obeta biti veliko doživljajo, saj bo samo poljska skupina prišla z desetimi plesnimi pari in s svojimi svirači ter predvajala najznačilnejše svoje narodne plese ob petju narodnih pesmi! In češke ter slovaške slinkovitosti v nošah, pesmih in gibih! In balalajka in ruske pesmi! Folklor, ki se pri nas šele počasi razgibava, ki se nikakor ne more razviti, čeprav je kazala lepe nastavke v delu ge. Vivodove, g. Bitenca in zdaj gđc. Mačkove, bo tu dobila nove vzpodbude in zgled, vsi udeleženci pa lep pogled v ljudsko folkloro slovanskih narodov. Prilika se nudi, da znova potrdimo svojo slovensko zavednost in obnovimo prijateljske stike z slovanskimi narodi, ki z nami v novi domovini v svobodi ohranjajo in goje najlepše tradicije svojih prednikov, da jih, olepšane z lepoto domotožja, predajo novemu v tujini živčemu rodu v domoljubno budilo in estetski užitek!

PO ŠPORTNEM SVETU

Internazionale osvojil evropsko-ameriški pokal nogometnih prvakov. Zadnje tedne se je argentinska javnost, ne samo tista, ki se zanima za nogomet, ampak vsa, bolj zanimala za nogomet, kot za politične dogodke. Za naslov svetovnega klubskega prvaka se je namreč meril klub Independiente iz Avellanede, ki je osvojil južnoameriško prvenstvo z evropskim prvakom Internacionale iz Milana.

V prvi tekmi za ta pokal sta se 3. septembra oba kluba srečala na igrišču v Avellanedi. Tu je italijansko moštvo izgubilo z 0:1, čeprav bi bolj odgovarjal neodločen rezultat. Gol je Independentetu podaril italijanski vratar Sarti, kateremu je prav nenevarna žoga ušla iz rok v gol. Brazilski sodnik Marques, ki je odlično sodil, je brez obotavljanja dosodil gol, čeprav je Sarti naglo potegnil žogo, ki je komaj prekorčila golovo črto. Zmagalo je torej argentinsko moštvo, vendar ni prepričalo in so igralci Internacionale napravili nekaj ugodnih prilik, nekaj pa jih je preprečil vratar Santoro. Gledalci, ki so napolnili igrišče v Avellanedi, so plačali na vstopnini kar 20 milijonov pesov, 6 milijonov pa je klub dobil za direktni prenos po televiziji.

Povratna tekma je bila 23. septembra v Milanu, kjer so dobili na vstopnini skoro 190 milijonov lir. Čeprav so bili Argentinci skoro prepričani v zmago tudi v Milanu, je Internacionale uspelo premagati Independentete z 2:0. Madžarski sodnik Gere je po izjavah vseh argent. športnih kritikov sodil pristransko, vendar skoro vsi priznavajo, da je rezultat odgovarjal poteku igre. Gola sta zabila Mazzola in Corso v prvem polčasu. V drugem polčasu je v polju prevladoval Independentete, vendar napadalci niso znali ali pa mogli premagati italijansko obrambo, ki se je odlično branila. Njihovi protinapadi pa so bili tudi vedno nevarni.

Ker sta oba kluba zmagala na svojih tleh, je bila potrebna za odločitev še ena tekma. To sta odigrala v soboto, 25. septembra v Madridu. Tekma sama se je končala z 0:0. Sicer je v drugem polčasu sodnik razjel gol, ki bi Independentetu prinesel naslov prvaka, ker da ga je zabil Bernao iz nedovoljene pozicije. Mnogo se govori, da je bil gol popolnoma veljaven in da je s tem španski sodnik Mendivil oškodoval Independentete. Toda igralci Independentete niso prav nič ugovarjali sodnikovi odločitvi, zato bi se moglo sklepati, da je bila sodnikova odločitev pravilna.

Takoj nato so odigrali še podaljšek 2x15 m. Tekma je postala precej nezanimiva, kajti Internacionale se je potegnili popolnoma v obrambo, zavedajoč se, da mu neodločen rezultat v podaljšku zadošča za osvojitve pokala. Independentete je napadal, igralci Internacionale pa se branili in odčuli žoge. V protinapadu je nekaj minut pred koncem Corso zabil za Internacionale zmagoviti gol. Ta gol mnogi osporavajo, češ da je bil zabit iz ofsida. In tako je Internacionale nezasluzeno premagal Independentete, toda tudi ta ni znal izkoristiti svoje ofenzive.

Tekma v Madridu je bila tehnično slabša kot prejšnji, predvsem zaradi čežja, ki je padal ves prvi polčas. Dež je tudi vplival na obisk tekme, saj so gledalci vplačali na vstopnini samo 1.900.000 pezet, posebno, ker so mogli gledati tekmo po televiziji, ki jo je „Evrovizija“ prenašala istočasno po vsej Evropi.

14 pravi, da se naj podrede Srbiji, ali pa naj gredo kamor hočejo.

O teh usodnih nasprotjih med Jugoslovanskim odborom in srbsko vlado naša politika doma seveda niso mogli vedeti. Ko so dr. Korošec, dr. Žerjav in dr. Čingrija 26. oktobra prišli v Zenevo, so povabili na sestanek Pašiča in Trumbića. Ta je 27. oktobra rotil Pašiča, naj dovoli priznanje avstrijskih Jugoslovancem, ker bodo sicer Italijani zasedli njihovo ozemlje in jim zaplenili vojno in trgovsko mornarico. Pašič na to sploh ni odgovoril, pač pa je na pritisk srbske opozicije in pod vtisom prevrata v Zagrebu sprejel v vlado njene zastopnike. Dr. Trumbić je dr. Korošec na njegovo željo pooblastil, da zastopa Narodno veće pri pogajanjih o premirju in mu poslal načrt pogojev za premirje, ki ga je izročil tudi angleški in francoski vladi. Po tem načrtu naj bi zavezniki priznali jugoslovansko državo pod vlado Narodnega večja v Zagrebu in ji prepustili vse po Jugoslovanih naseljeno ozemlje, ono ozemlje, ki je sporno z Italijani, naj bi pa zasedle ameriške ali angleške čete. Oboje je poslal Korošec preko srbskega poslanstva v Bernu, toda načrt pogojev se je izgubil, pooblastilo pa je prejel Trumbić prepozn.

Tako ga niso pripustili k posvetoivanjem zaveznikov 31. oktobra v Ver-

salesu, kjer so določili pogoje premirja z Avstro-Ogrsko, ki so jo obravnavali še kot celoto, ne meneč se za nove narodne države, čeprav so jih bili deloma že priznali. Tudi Beneša so na njegov protest šele k drugi seji povabili, najbrž zato, ker so govorili takrat o morebitnem napadu na Nemčijo iz Češke; njihova prva skrb je bila popoln poraz Nemčije, pa tudi pred Avstro-Ogrsko se še niso čutili čisto varne. Zato so postavili za prvi pogoj premirja, da Avstro-Ogrska izprazni vse ozemlje do demarkacijske črte, ki so jo določili v smislu londonskega pakta. Razen tega smejo zavezniki zasedeti vse strateške točke v monarhiji, če se jim bi zdelo za vzdrževanje reda potrebno. Izročiti se jim mora vsa avstro-ogrška vojna in trgovska mornarica ter izprazniti vsa obala s pristanišči. Izpustiti se morajo takoj vsi zavezniški vojni ujetniki, medtem, ko ostanejo avstro-ogrski ujetniki še naprej v ujetništvu. Na podlagi teh pogojev je Italija sklenila 3. novembra premirje z avstro-ogrskim vrhovnim poveljstvom, pri čemer so Italijani določili, da se konča vojna raznošnost 24 ur po podpisu. Ker je avstro-ogrsko poveljstvo že 12 ur prej ukazalo konec boja — kolikor so se vojaki sploh še hoteli bojevat — so imeli Italijani lahko priliko, zajeti par sto tisoč ujetnikov in povečati zunanji viden svoje zmage.

(Nadaljevanje prihodnjic)

PONOVA PROSNJA

Uprava Svobodne Slovenije je začela razpisati opomine vsem tistim naročnikom, ki še nimajo plačane naročnine z navedbo dolžnih zneskov. Prav lepo prosimo za čimprejše plačilo. Zelo hvaležni pa bomo tistim, ki ne bodo čakali na prejem opomina in bodo sami še pred tem uredili svoje obveznosti do lista.

Uprava

Vestnik SFZ

II. lahkoatletski turnir, ki ga organizira Zveza, bo v Lanusu na državnem prazniku, 12. oktobra.

Panoge:
3000 m — 200 m — daljina dopoldne disk — kroglja — višina popoldne
Prijave do 5. oktobra ob 21 zvečer.
Vpisnina za vsak odsek 100 pesov. Vsak odsek lahko vpiše za vsako panogo 4 tekmovalce. Kosilo bo pripravljeno za vse nastopajoče.

Mladinski športni dnevi so v polnem razmahu. Preteklo soboto se je odigrala tekma v šahu in ping-pongu med moštvi iz Lanusa in San Martina. V šahu je zmagal Lanus 3:1 in si tako priboril prvo mesto. Posamezni rezultati: Černak 1 Masič 0; Sušnik 1 Verbič 0; Nabrgoj O Gabrenja 1, Černak 1 Smersu 0. V ping-pongu je Lanus dobil točke.

V nogometu je San Justo premagal z 2:0 Morončane. Igra je bila počasna, ker nobena ekipa ni imela dobrih napadalcev. Oba gola je zabil Janežič v 35 in 38 minuti drugega polčasa. Sodil je Janez Mežnar.

Prihodnja tekma v nogometu bo v nedeljo, 4. t. m. med Moronom in Lanusom v Castelarju ob 10.30.

Zadnja tekma v šahu in ping-pongu se bo odigrala med San Justom in San Martinom prihodnjo soboto, 3. t. m. v Našem domu.

OBVESTILA

Sestanek naraščajnikov iz Morona in okolice bo v soboto, 3. t. m. ob 16 na Pristavi.

Zvezni sestanek SDO bo v nedeljo, 4. oktobra po mladinski sv. maši. Zanimivo predavanje g. dr. Komarja.

San Martin: Sestanek naraščajnikov bo v nedeljo, 4. okt. ob 10, naraščajnic pa ob 11 v domu.

Izlet Družabne pravde na otok Hiawatha bo na državnem prazniku, v ponedeljek, 12. oktobra. Ob tej priložnosti se bomo poslovali od Pirčeve družine, ki nas je mnogo let gostoljubno sprejemala, sedaj pa zapušča otok. Odhod iz Tiger ob 10 s posebno motorko, povratek ob 18 iz otoka. Hrano naj prinese vsakdo s seboj. Vabimo vse rojake. — Družabna pravda.

Dramatski odsek društva Slovenska vas vljudno vabi na ljudsko igro v 7. slikah: MIKLOVA ZALA. Podrobnosti so razvidne iz oglasa v današnji številki našega lista. Preberite jih in ne zamudite izredne prilike!

Planinski večer v Slovenskem domu v San Martinu bo v soboto, 10. oktobra zvečer. Govori Peter Arnšek iz Bariloche.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Redni letni občni zbor društva „Zedinjena Slovenija“ bo v nedeljo, 25. oktobra ob 10 v Slovenski hiši. Dnevni red bo pravočasno objavljen.

HOTEL TIROL

(bivši hotel „Primavera“)

vam nudi lepe sobe s kopalnico, centralno kurjavo, garaža

MAKS in ZORA RANČNIK

MAR DEL PLATA

Mitre 2024 T. E. 2-8425
Hotel je odprt vse leto

Recreo „Europa“ de Rovtar y Rovtar Hnos., Río Carapachay, Tigre, T. E.: 749-0589, na razpolago tudi Slovincem.

Na razpolago je mesto oskrbnika na moderni kokošjereji blizu Morena. Zelo primerno za kak, četudi starejši zakonski par, ker delo ni težko, vendar se zahteva vestnost in poštenost. Plača po dogovoru (hiša, luč, kurjava, fiksna plača in procenti od prodaje). Informacije v Tiskarni Vilko, Estados Unidos 425, Capital.

Dr. Franc Knavs

odvetnik

Avda. de Mayo 560/II T. E. 33-2486
30-0067

(Escribanía Zavala)

NAŠ DOM V SAN JUSTU
8. obletnica — 11. oktobra

Slovanski folklorni festival

DOPOLDNE:

- ob 8 sv. maša za žive in umrle člane Našega doma

- ob 10:

— otvoritev

— duhovna misel — ž. g. Janko Mernik

— temeljni kamen — ga. Petričková

— narodne pesmi — poje šolski tečaj France Balantič

— govor — predsednik Našega doma

— rodoljubne pesmi — poje domači pevski zbor

POPOLDNE:

- začetek ob 15,30

- dviganje zastav

- beseda v pozdrav — kult. ref. I. Oven

- bratje v kolo se vstopimo — dr. T. Debeljak

- slovanske pesmi — poje zbor Gallus

- ruske narodne melodije — izvajata na harmoniko in balalajko Troitzky in Van-Fu

- nastop folklornih skupin: Slovenci — Naš dom San Justo Čehoslovaški Sokol — Villa Domínico

- Poljski Beli Orel — Merlo Čehoslovaški Sokol — San Juan

- roko proži bratu brat — simb. prizor

- slovanska polka — plešejo vsi nastopajoči

PROSTA ZABAVA

Sodelujeta orkestra: Moulin Rouge in Donau Melody

Vstopnina k popoldanskemu programu: dame \$ 50.—; gospodje \$ 100.—

Mladina do 16. leta brezplačno

Slovenska kulturna akcija ob jubileju 1954-64

III. umetniški večer

PESEM - BESEDA - IGRA

SLOVENSTVA NOVA PODOBA

(uvodna beseda Ruda Jurčec)

GLASBENI ODSEK

KONCERT

Kvartet FINK

Skladatelji Emil Adamič, F. Gerbič, L. M. Škerjanc, A. Lajović, A. Geržinič

Peli bodo: Marija Fink Geržiničeva, Neda Fink, Marta Fink in Božo Fink;

igrali pa: Nataša Zajc Smersujeva, Majda Uršič Volovškova, Marjeta Smersu, Nikolaj Jeločnik in Frido Beznik

Režija: Nikolaj Jeločnik

Pri klavirju Alojzij Geržinič

Scena: arh. Marijan Eiletz

Sobota, 3. oktobra, točno od osmih na odru Slovenske hiše

Vstopnice v predprodaji v Dušnopastirski pisarni

GLEDALIŠKI ODSEK

SREČANJE S POETI

V gledališki interpretaciji zdovski poetje Branko Rozman, France Pač, Vladimir Kos, Rafko Vodeb, K. V. Truhlar

NAŠI MLADINI

15

TVOJA GREDICA

Bil je lep dan in mama je šla na vrt, da ga nekoliko uredi. Rezika seveda z njo. Pa se je čudila: koliko dela da tak košček zemlje! Treba je lopatiti, razbijati grude, rahljati zemljo, ruvat plevel — nič kaj lahko delo! A je potrebno, drugače bi na vrtu rasel samo plevel.

„Vidiš, pravi mama, „tako je tudi s tvojo duhovno gredico!“

Rezika se čudi: „Z mojo duhovno gredico?“

„Točno!“ pove mama. „Tvoja duhovna gredica je tvoja duša, tvoje srce. Srce je včasih trdo in ne vidi potrebe bližnjega.“

V duši je plevel: laž, nevoščljivost, jeza, samoljubnost in še marsikaj. Ves ta plevel je treba izruvat iz duše-gredice. Vanjo je treba sejati seme ljubezni do Boga in do bližnjega, usmiljenje, dobrosrčnost, darežljivost. Težko delo, a potrebno. Šele potem bo tvoja duša-gredica takšna, kakor je Bogu všeč!“

MAMICI ZA GOD

M. Jakopič

God praznuje mamica.

Kaj naj ji Bernardka da?

Naj ji stisne roko belo,

jo poljubi prav veselo?

Rožice še ne cvetijo,

ptički še ne žvrgolijo.

Torbica je moja prazna,

kakor zima neprijazna.

Najbolj mama bo vesela,

če bom sama žvrgolela,

pela ji, jo poljubila,

da bom pridna, se trudila!

Oče in sin

Mihec je „brihten“ fantič — se pravi: misli si, da je. Zato z očkom večkrat prav ostro „debatirata“. Mihecu se namreč zdi, da očka ne ve veliko. Je pač v takih letih.

Očka se je „debat“ naveličal. Prišel je Mihecu neko knjigo, jo odprl in dejal: „Na, preberi, kar je podčrtano. Morda ti bo kdaj koristilo!“

Mihec je bral:

Kaj misli človek o svojem očetu?

Pri 6 letih: „Moj očka vse ve!“

Pri 10 letih: „Moj očka res mnogo ve!“

Pri 12 letih: „Moj očka pravzaprav ne ve vsega!“

Pri 15 letih: „Kar moj očka ve, vem tudi jaz!“

Pri 18 letih: „Moj očka nič ne ve!“

Pri 25 letih: „Moj očka je pravzaprav marsikaj vedel!“

Pri 35 letih: „Moj oče je res dosti vedel!“

Pri 50 letih: „Moj oče je vse vedel!“

Pri 60 letih: „O, ko bi mogel vprašati očeta za nasvet!“

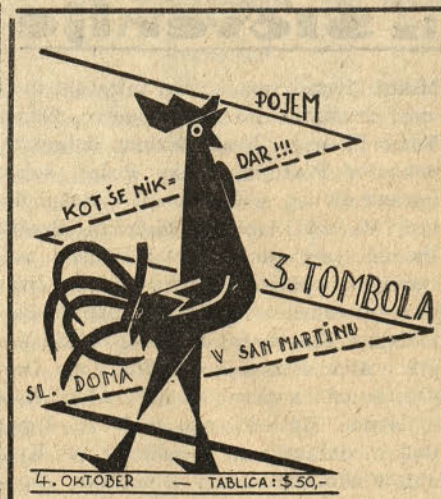
Ko je Mihec prebral to reč, se je zamislil. Očka upa, da poslej „debat“ ne bodo več tako ostre — če jih sploh kaj bo, seveda.

Fran Milčinski

Dva brata

Pravljica

Onkraj visokih gora, širokih voda je živel oče. Bil je že v letih in je imel dva sina. Mlajši je bil zlatih las in zlate volje in vse ga je rado imelo, le sta-

Začetek tombole ob 15

Po tomboli ljudska veselica

Sodeluje

Moulin Rouge

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827 Buenos Aires

VLOGE - POSOJILA

Slovenska hranilnica

z. z. o. z.

Avda. San Martín 263

1. nadstropje, desno

Ramos Mejía

(pol kvadre od Slomškovega doma)

Uradne ure ob sobotah od 16 do 20

Dežurna služba ob nedeljah od 9—11

PETEK, 9. OKTOBRA ob 20 v Slovenski vasi

SOBOTA, 10. OKTOBRA ob 20 v Slovenski hiši, R. Falcón 4158, Bs. As.

NEDELJA, 17. OKTOBRA ob 20 v Slovenski vasi

MIKLOVA ZALA

Ljudska igra v 7. slikah

Po dr. Jakob Sketovi povesti dramaturgiral Marko Bajuk. Režija: Maks Jan. Nastopa nad 30 igralcev. Igralo se bo samo trikrat točno po gornjem sporedu. Otroci slovenskih šolskih tečajev imajo na vseh treh predstavah znižano vstopnino.

Prireditev, prvotno določena na nedeljo, 11. oktobra, odpade zaradi obletnice Slovenskega doma v San Justu.

Vabi: Dramatski odsek društva SLOVENSKA VAS

Na svojem domu v Košakah pri Mariboru je odšla po svoje zasluženo plačilo naša dobra mama

Marija Rupena roj. Ribarič

Priporočamo jo v molitev.

Zanjo žalujejo:

v domovini: mož Ivo;

sinova: Milan, gradb. tehnik in Stanko, zdravnik;

hčerki: Nada, magister pharm. in Marica, profesorica. Vsi z družinami ter družina pok. sina Ivota, zdravnika;

v Argentini hčerka Zora Grzetičeva z možem in otroci ter Dušan Ribarič, bratranec.

Bariloche, 24. septembra 1964.

del pa je na mehko in ni se mu zgodilo nič zlega; le truden je bil, da je zaspal pri tej priči. (Nadaljevanje sledi)

PISAN DROBIŽ

Slovstvena uganka

. Prešeren

. Gregorčič

. Jenko

. Jurčič

. Pregelj

. Kunčič

Namesto pik vstavi odgovarjajoče črke, da dobiš krstna imena gornjih slovenskih pesnikov in pisateljev.

Čarobni kvadrat

1. 2. 3. 4.

1. A A A A

2. E E E L

3. L O R R

4. V V Z Z

Iz črk v kvadratu sestavi besede, ki se berejo vodoravno in navpično enako. Besede so: 1. Največji ptič, ki mu pravijo „kralj ptičev“; 2. Zensko krstno ime; 3. Moško svetopisemsko ime; 4. Izumček ognjenika.

Rešene uganke iz 14. številke

Besedna uganka: Črka „d“. Zlogovnica. Jemlješ zloge izmenoma od spredaj in zadaj. Dobiš: Brez potu ni medu!